

OUCH!

Vaš mesečni bilten za podizanje svesti o bezbednosti informacija

Kako da se bezbedno rešite vašeg mobilnog uređaja

Uvod

Mobilni uređaji kao što su pametni telefoni, pametni satovi, tableti, nastavljaju da se razvijaju i donose nove funkcionalnosti velikom brzinom. To za posledicu ima da ljudi često, neretko jednom godišnje, menjaju svoje mobilne uređaje. Međutim, mnogi nisu svesni ogromne količine podataka o ličnosti koju ostavljaju na uređajima koje menjaju za nove, pa ni da je ona mnogo veća od one koja se nalazi na njihovim računarima. U tekstu u nastavku bavimo se informacijama koje se mogu naći na vašem mobilnom uređaju i načinima da ih bezbedno obrišete pre nego što uređaj prosledite nekom drugom ili ga bacite. Ako vam je mobilni uređaj dao vaš poslodavac, ili se na njemu nalaze poslovni podaci, obavezno se prvo konsultujte sa vašim nadređenim i saznajte kakve su procedure za rashodovanje uređaja i brisanje poslovnih podataka u vašoj kompaniji.

Vaše informacije

Mobilni uređaji čuvaju više osetljivih podataka nego što je većina ljudi svesna, uključujući i sledeće . . .

Informacije o lokaciji na kojoj živite i radite, kao i podatke o vašim navikama u pogledu svakodnevnog kretanja.
Kontakt podatke o svim osobama iz vašeg imenika i aplikacija, uključujući članove porodice, prijatelje i kolege.
Istoriju telefonskih poziva uključujući odlazne, dolazne i propuštene pozive, kao i govorne poruke.
SMS poruke, čet sesije u okviru različitih aplikacija, igara i društvenih mreža.
Lične fotografije, video i audio zapise.
Sačuvane lozinke i pristup ličnim nalogima za elektronsko bankarstvo, društvene mreže ili elektronsku poštu.
Informacije o vašem zdravstvenom stanju, uključujući vaše godine, puls, istoriju treninga.
Finansijske informacije uključujući kreditne kartice, načine plaćanja i transakcije.

Bezbedno brisanje vašeg uređaja

Bez obzira na način na koji ćete se rešiti svog mobilnog uređaja, bilo da ga donirate, menjate za noviji, dajete nekome, prodajete ili predajete na reciklažu, neophodno je da se postarate da prvo obrišete sve osetljive informacije koje se na njemu nalaze. Nemojte pretpostavljati da će sledeći vlasnik „učiniti pravu stvar.“ Prvi korak je da napravite rezervnu kopiju podataka sa uređaja kako biste mogli da oporavite i prenesete sve svoje podatke i podešavanja na novi uređaj. Drugi korak je da sve podatke na vašem uređaju obrišete na bezbedan način, što ćete najlakše učiniti ako upotrebite funkcionalnost za povratak na fabrička podešavanja uređaja (eng. *factory reset*). Ukoliko se tokom resetovanja od vas bude tražilo da unesete lozinku za vaš nalog na *cloud*-u obavezno to učinite kako biste prekinuli sve veze sa tim uređajem koje su definisane na *cloud*-u. Ispod su navedeni koraci za reset koji se koriste kod dva najčešće korišćena tipa uređaja - *Apple* i *Android*.

Apple iOS uređaji: Settings | General | Transfer or Reset | Erase All Content and Settings.

Android uređaji: Settings | System | Reset Options | Erase All Data (ove opcije zavise od proizvođača telefona).

SIM i eksterne memorijske kartice

Dodatno, trebalo bi da razmotrite i šta ćete učiniti sa vašom SIM (*Subscriber Identity Module*) karticom. SIM kartica je kartica koja se nalazi u vašem telefonu i koju je izdao operater mobilne telefonije. Ona omogućava da mobilni uređaj uspostavi konekciju sa mrežom mobilne telefonije. Kada bezbedno obrišete vaš uređaj, SIM kartica i dalje zadržava informacije o vašem nalogu i vezana je za vas kao korisnika. Ako pri prelasku na novi uređaj zadržavate broj telefona, možda će biti potrebno da sa vašim operaterom mobilne telefonije dogovorite prenos SIM kartice na novi uređaj. U slučaju da je neophodno da se izda nova SIM kartica, sačuvajte staru i fizički je uništite kako biste onemogućili njenu zloupotrebu. Danas mnogi moderni pametni telefoni imaju nešto što se zove eSIM, a predstavlja virtuelnu SIM karticu. Virtuelna SIM kartica se briše tokom procesa resetovanja.

Na kraju, pomenimo i da neki Android mobilni uređaji koriste posebne SD (*Secure Digital*) memorijske kartice kao dodatni prostor za smeštanje podataka. Ne zaboravite da pre odlaganja vašeg mobilnog uređaja iz njega uklonite sve eksterne memorijske kartice. Ove kartice se najčešće mogu ponovo koristiti u novim mobilnim uređajima ili kao dodatni memorijski prostor na vašem računaru uz korišćenje odgovarajućeg USB adaptera. Ako dalje korišćenje SD kartice više nije moguće savetujemo da je, baš kao i vašu staru SIM karticu, fizički uništite.

Ukoliko imate nedoumice u vezi sa prethodno navedenim koracima, ili sa reset funkcionalnošću koja se na vašem telefonu sprovodi drugačije, vaš mobilni uređaj možete odneti u prodavnicu u kojoj ste ga kupili i potražiti pomoć. Na kraju, ako vam se čini da je vaš mobilni uređaj za otpad, razmislite još jednom da li ga nekome možete donirati. Postoje humanitarne organizacije koje primaju korišćene ali upotrebjljive mobilne telefone, a postoje i mobilni operateri koji prihvataju stare telefone na reciklažu.

Gost urednik

Heder Mahalik (@HeatherMahalik) je izvršna direktorka u kompaniji *Digital Intelligence at Cellebrite* i vođa SANS-ovog tima za kurs DFIR, [FOR585](#), autorka i instruktor saradnica pri SANS institutu. U svojoj karijeri se uglavnom bavila forenzičkim istraživanjima i iza sebe ima 20 godina iskustva u radu na takvim slučajevima.

Objavljuje blogove na sajtu www.smarterforensics.com/blog.

Dodatni materijal

Bezbedno korišćenje mobilnih aplikacija: <https://www.sans.org/newsletters/ouch/securely-using-mobile-apps/>

Kako da zaštitite vaše mobilne uređaje: <https://www.sans.org/newsletters/ouch/securing-mobile-devices/>

Donirajte vaš mobilni telefon: <https://solidarnakuhinja.org/2022/06/28/solidarna-kuhinja-prikupljamo-mobilne-telefone-za-one-kojima-su-potrebni/>

SANS kurs: Advanced Smartphone Forensics Course: <https://sans.org/for585>

Preveli za zajednicu: Dragan Ristić i Gordana Živanović

OUCH! bilten objavljuje SANS Security Awareness program i distribuira se pod [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 license](#). Biltene je dozvoljeno deliti ili distribuirati pod uslovom da se sadržaj ne prodaje i ne modifikuje. Redakcija: Walter Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Leslie Ridout, Princess Young.